

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljeku pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

„Takozvanim“ okolu „Edinosti“.

Trst, 26. avgusta 1912.

»Edinost« od 24. t. m. je precizirala svoje stališče napram nar. soc. mladinskemu gibanju. Pravi, da je splošno objavljala vesti, ki jih je dobivala od osnovalnega odbora takozvane nar. soc. mladinske organizacije, ali, da mladi gospodje, ki se skrivajo za to organizacijo niso bili s tem zadovoljni, češ, počeli so se zvijati, suvati, zbadati ter napadati »Edinost« v »Dnevnu«.

Resnici na ljubo bodi povedano, da je »Edinost« priobčila nič manj kakor dve naši objavi za sestanek, ali moj bog, najbrže bodo zopet rekli, da delamo razdor, če konstatiramo, da smo se šele potem obrnili na »Dan«, ko nam je uredništvo »Edinosti« zavrnilo majhno notico, potom katere smo hoteli sklicati sestanek, z motivacijo, da ima direktivo, ne priobčiti o mladinskem gibanju niti črke več. Kam smo se hoteli torej obrniti? No, če smo potem rekli, da listu, ki ne gre našemu gibanju na roko, tudi mi ne moremo iti na roko, smo li s tem pokazali, da bo glavna ali celo edina naloga naše organizacije, organizacije, ki si šele gladi pot, ki se torej — to je naravno — ne more še izkazati s pozitivnimi uspehi, da bo naša edina naloga zabavljati proti političnemu društvu in političnemu listu »Edinosti«?

Moj bog, ali vam moramo zares še priseči, da se naša nar. soc. mladinska organizacija snuje zato, da bo, enkrat osnovana, zidala in delala, in ne zato, da bo podirala in rušila?

Kar se tiče trditve »Edinosti«, da smo izključno 18- do 20letni mladeniči, ki poznamo življenje le iz knjig, dalje, da si domišljamo, da bomo mi preobrnili svet ter rešili narodno in socialno vprašanje, moramo konstatirati, da ta trditev čisto nič ne odgovarja resnici. Je med nami tudi veliko starejših in zrelih mladih mož in tudi, kar nas je mlajših, nimamo drugih vratolomnih idej, kakor, da bomo, kadar bomo enkrat imeli svojo mladinsko organizacijo, poskusili po svojih močeh izobraževati mladino ter delati v prosep nar. in soc. napredku svojega zatiranega naroda.

Kdor pravi, da je nezmišeln snovati nar. soc. mladinsko organizacijo tam, kjer ni nar. soc. stranke, ne vemo, kaj bi prav za prav mislili o njem, kajti to je toliko, kakor če bi kdo rekel, da bi bil nezmišeln snovati recimo kje na Kranjskem mladinsko organizacijo s člani naprednega mišljenja, če ne bi tam bilo politične narodno-napredne stranke.

Smo prepričani narodni socialisti tudi brez nar. soc. stranke in se mislimo tudi v bodoče dekorirati s to dasiravno — kakor pravj »Edinost« — na Slovenskem že tolikokrat in tako diskreditirano firmo. Smo si konečno tudi v svesti, da nismo nikogar napadali, k večjemu branili sebe. Spoštujemo tudi zasluge tržaškega narodnega vodstva na polju našega splošnega napredka, da upamo celo, da če se bomo kedaj zatekli k temu vodstvu za kak nasvet, nas ono ne bo tako naglano, kakor so nas naglali v uredništvu političnega lista »Edinost«.

Pripominjamo pa, da v bodoče ne bomo več odgovarjali na take lažnjive in skrpučane notice. Pripravljeni smo resno polemizirati, ne pa hujskati in zasramovati, kakor to prav dobro zna »Edinost«. Z listom, kateri zasramuje celo naslov društva, je pač vsaka polemika brez-

pomembna. Stvarne debate so koristne, medtem ko »vse drugo« škoduje. Časa pa tudi nimamo preveč, da bi se bavili z neplodnostmi. Ako ne veste, kaj je to socialno vprašanje, vas vabimo še sedaj, da se udeležite naših tečajev, ki jih priredi nar. soc. mladinska organizacija to zimo. Tam se boste vsaj toliko naučili, da naslov narodno in socialno ne zasluži zasramovanja, kajti naše delo mora biti narodno in socialno, ker je naš narod narodno in socialno zaslužjen. Zato pa se bomo tudi v tem smislu izobraževali, šli bomo naprej, ne pa nazaj.

»Edinost«, to smo ti imeli odgovoriti. Povdarjamo pa, da smo rade volje pripravljeni, stopiti s teboj v polemiko, katera pa mora biti stvarna — od tvoje strani.

Ali bo to zadostovalo?

Pripravljalni odbor nar. soc. mladinske organizacije v Trstu.

Ugodna prilika za izlet: V nedeljo poseben vlak iz Ljubljane v Trst!

Slovenska mladina se probuja.

Shod mladine, ki ga je priredilo v nedeljo dopoldne v »Narodnem domu« v Ljubljani društvo »Bratstvo«, je bil povoljno obiskan. Zbralo se je nad 50 mladeničev in gospodičen. Za Ljubljano je to sicer malo, a ker je vsak začetek težak, se sme reči, da je bila udeležba povoljna. Prihodnjič jih bo gotovo več in tako se bodo množile vrste zavedne slovenske narodne mladine. Shod je otvoril predsednik Trampuž s pozdravom na navzročje in je omenil na kratko pomen društva ter podal besedo poročevalcu bratu Fialli, ki je v prepričevalnih in toplih besedah predaval o mladinski organizaciji. Povdarjal je važnost in nužnost ter koristi take organizacije za narod kot tak in še posebej za mladino. Pokazal je, kako se je češka narodno-socialna mladinska organizacija razvila iz malih začetkov v impozantno močno današnjo organizacijo. Slikal je razvoj te organizacije posebno na Dunaju, kjer je tudi govornik kot mlad vajenec sodeloval. Nemški mojstri in pomočniki so šikanirali, da celo surovo pretepali zavedne češke fanti, če so zvedeli, da so zahajali na mladinsko organizacijske sestanke in sestanke. Pa ideja je bila silnejša kot domišljava moč nemštva, in nasilstva so bila celo bodrilo za njen razvoj. In danes — čeprav še tudi ni nemške nasilnosti konec — ima Dunaj močno in trdno češko mladinsko organizacijo, ki šteje nad 3500 članov in ki jim nudi ne le izobrazbo, temveč tudi gospodarske koristi in pravno varstvo. Govornik je kot pomočnik prepotoval del Hrvaškega, Primorsko in del Kranjskega. Biva že par let med Slovenci ter z velikim zanimanjem zasleduje naš razvoj in motri naše razmere. A te so žalostne, ker se za mladino nikdo ne briga in torej slovenski narod ne napreduje tako, kakor bi moral in kakor bi vsled svoje nadarjenosti lahko. Vzdražiti se pa mora slovenska mladina ter vzgojiti v narodnem in socialnem duhu. Mladinska or-

ganizacija mora nuditi mladini ne le razvedrila in izobrazbe temveč tudi gospodarske koristi in pravno varstvo. — Na to je govornik obširno razpravljal o tem. — Govor je bil vsekoli izboren, popolnoma na strokovni podlagi in se politike niti dotaknil ni. Za svoja izvrstna izvajanja je žel govornik od poslušalcev burno ploskanje v znak pritrjevanja in soglasja. Res treba je tudi nam Slovincem krepke mladinske organizacije, treba tembolj, ker smo majhen narod in moramo vzgojiti svojo mladino, da bo narodno zavedna, strokovno izobražena in samozavestna, da bo zaupala v svojo lastno moč ter tako lahko tekmovala z našimi narodnimi sovragi. Trdne zavedne može in žene hoče narodno-socialna mladinska organizacija vzgojiti, da bodo v vsakem oziru v življenju trdni kot skale na svojem mestu. Končno je že omenil predsednik izlet 1. septembra v Trst. Takrat praznuje N. D. O. petletnico in dolžnost zavedne slovenske mladine je, da pohiti ta dan v Trst, da se nasrka ob vrstah izkušenih bojevnikov za narodne in socialne pravice slovenskega delavca navdušenja za enako borbo. Kar so oni danes, hočemo postati tudi mi! Slavja N. D. O. se veselimo tudi mi, in vsak naj torej pohiti ta dan v Trst ter naj še agitira med znanci in znankami za obilno udeležbo. To bo dan slavja slovenskega delavstva, in da bo udeležba velika, veličastna, poskrbimo tudi mi zavedna slovenska mladina. Agitirajmo torej za obilno udeležbo, to naj bo torej naša naloga za ta teden. Opozarja potem na poseben vlak, ki ga priredi društvo »Bratstvo« 1. septembra iz Ljubljane v Trst in ki omogoči vsakomur, da se za nizko ceno lahko udeleži velikega in pomembnega slavlja v Trstu. — Tudi za zabavo izletnikov je preskrbljeno, ker se priredi zanje zabavna vožnja po morju. Morje, morje Adrijskono, nekdanj bilo si slovensko! Katerega Slovenca, katero Slovenko ne vleče srce s tajno silo k sebi! Tudi nas vleče srce k morju, da mi zaključimo: »Ne bo dolgo, ko bodeš zopet slovensko, kajti v Trstu vstaja zaveden slovenski delavec, ki ima za seboj tisoče in stotisoče bratov in sester, ki so z njimi ene misli in enega srca.« — Dne 1. septembra torej vsi v Trst, da si bratski podamo roke za narodne in socialne pravice našega naroda, katerega devet desetini tvorijo ravno takozvani nižji sloji: delavstvo, mali posestniki, malotrgovci in maloobrnitniki, ki si morajo vsi podati bratski roke za našo narodno borbo, ki je obenem borba za zboljšanje socialnih razmer baš omejenih trpinov. Po eno in pol urnem zborovanju zaključil predsednik zborovanje s pozivom, da bi se na prihodnjem shodu sešli v večjem številu, naj torej vsak agitira med mladino za to. — Po zborovanju je še pristopilo k društvu 14 fantov in 2 gospodičini. Počasi sicer, a število članov vendarle raste. Želimo, da bi društvo »Bratstvo« pogumno korakalo naprej po začrtani poti, ker je na najlepši poti, da postane središče ljubljanske narodne mladine in tako središče sploh slovenske mladine.

POLITIŠKA KRONIKA.

• Srbsko-turški konflikt. Vedno bolj se kaže, da je turška vlada popolnoma brez vsakih moči, ker niti od daleč ne more preprečiti napadov na kristjanske prebivalce. Strašno klanje v Kocanih, kjer je bilo zavratio umorjenih par sto Bolgarov, še sedaj ni pozabljeno in že prihajajo nova poročila o klanju Srbov v Sjenici in

Belem polju. Turki so popolnoma brez vsakega povoda napadli imenovani dve občini in pobili zelo mnogo srbskih žensk in otrok, med njimi tudi župana Popovića. Poročila o strašnem masakru so v Srbiji napravila velik vtis. Posebno narod je skrajno razburjen in zahteva od vlade energičnih korakov pri Porti, da se preprečijo eventualni nadaljni napadi na Srbe v Stari Srbiji. V Belgradu je vse pokoncu. Vseučiliški dijaki so takoj, ko so zaznali o masakru v Sjenici in Belem polju, priredili po vseh glavnih ulicah velikanske demonstracije proti Turčiji, katerih se je udeležilo tudi na tisoče meščanov. Govorniki so povdarjali, da je v tem kritičnem času neobhodno potrebno, da stoji na čelu srbske države močna in energična vlada, ki bo znala braniti in zastopati interese vseh Srbov, ki so turški podaniki. Demonstranti so obstali pred belgrajsko oficirsko kazi- no, kjer je bilo zbranih zelo mnogo oficirjev, katere so viharno pozdravili in obenem demonstrirali za armado. Demonstracije so se končale brez vsakih izgredov in so imele le namen pozvati vlado, naj bo previdna in energična.

Nadomestna državnozborna volitev v Novem Jičnu. Za nadomestno državnozbornsko volitev v Novem Jičnu u umrlim poslancu Ulrichu so sklenili najprej Nemci postaviti skupnega kompromisnega kandidata dr. Bodirskega, da tako preprečijo eventualno izvolitev socialnega demokrata. Že takoj v začetku se je pokazalo, da vsi volilci ne bodo zadovoljni s kandidaturjo dr. Bodirskega. To se je tudi zgodilo. Razne nemške stranke so si skočile v lase in postavile sedaj svoje kandidate. Tako kandidirajo sedaj liberalci župana Kunovskega, radikalcji dr. Bodirskega, delavska stranka tiskarja Buršovskega, krščanski socialisti pa še postavijo svojega kandidata. Socialni demokrat se bo torej boril proti štirim nemškimi kandidatom.

• Turški kabinet — popoln. Po dolgih in težkih pogajanjih se je velikemu vezirju Ahmed Muktar-paši vendar posrečilo spolniti svoj kabinet, v katerem so bili trije resorti nezasedeni. Novim justičnim ministrom je sedaj imenovan senator Halim-bej, notranjim ministrom Daniš-bej, poštnim ministrom Aristid-paša, bivši minister v kabinetu Said-paše. Kabineti je torej sedaj popoln. Razdeljen je v dve skupini in sicer v pristaše Kiamil-paše in pristaše Muktar-paše. Obe skupine imata po pet pristašev. Na strani Kiamil-paše stoji minister za nauk in bogočastje, zunanji minister, finančni minister in trgovinski minister.

Grof Stürgkh. Zdravstveno stanje avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha se je obrnilo že toliko na bolje, na prevzame začetkom meseca septembra grof Stürgkh zopet svoje uradne posle. Nato se bo kmalu vršila seja ministrskega sveta, na kateri se bo definitivno določil program za jesensko zasedanje poslanske zbornice.

Pogreb japonskega cesarja. Pogreb umrlega japonskega sesarja Mutsuhita se vrši dne 10. septembra.

DOPISI.

Kamnik pri Preserju. Dne 1. septembra prirede bratska društva iz Cerknice, Logatca, Vrhnike, Borovnice, Ljubljane, Notranjih goric in Iga izlet v Kamnik, pri kateri priliki tudi mi ustanovimo »Sokola«. To bo nekaj izvanrednega za naš Kamnik. Ob treh popoldne priko-

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalje.)

On pa se je obrnil zopet k zemljevidu. »Zdaj vama pokažem vajino pot. Do Bazochesa jahata skupaj. Nato se ločita. Eden jezdi preko Oulchija in Neillyja proti Parizu, drugi pa preko Braina, Soissons in Senlisa. Ali imate kaj pripomniti, brigadir Gérard?«

»Ceprav sem hrapav bojevnik, vendar spi v meni obilica besed in misli; in bil sem ravno v najlepšem teku, dajaje duška svojim žarkim čuvstvom za Francijo, ko me naenkrat zopet prekinete:«

»Pa vi, monsieur Charpentier?«

»Sire, ali nama je prosto, izbrati si drugačno pot, ako bi se izkazalo, da je predpisana opasna?«

»Vojak ne izbira, on uboga!«

S temi besedami se je poslovil in se obrnil k Berthierju. Kaj mu je rekel, sicer nisem razumel, a slišal sem dobro, da sta se smejala obadva.

Midva sva se seveda odpravila nemudoma na pot; v zvoniku stolnice je bilo poludne, ko sva obrnila Rheimsu hrbet. Jaz sem jahal serko Violetto, ki mi jo je zavidal marsikdo ker je bila najdražji bežec v vseh šestih brigadah lahke kavalarije. Charpentierjevo kljuse pa je bilo tiste vrste, ki so je vajeni pri grenadirjih in kirasirjih; mislite si vrhutega dedca samega z njegovo okorno postavo, pa imate sliko pogleda, ki sta ga nudila jezdec in konj. Vseeno je sukaj domišljavi norec za-

ljubljene poglede po oknih, kjer so mahala dekleta z ruticami, ter si vihral ostudne, rdeče brke, kakor da je ta pozornost namenjena njemu!

Ko sva imela mesto za sabo, naju je vedla pot skozi francosko taborišče in nato po večrajšnjem bojišču, kjer je spalo toliko naših hrabrih vojakov in tudi Rusov smrtno spanje. In vendar je nudil tabor še žalostnejši pogled. Naša vojska se je krčila očividno. Garda je bila še nekako v najboljšem stanju, četudi je sestojala večinoma iz novodošlih. Tu di artilleriji in težki konjenici ni bilo česa pri-govarjati, razen pač, da so se mi zdale njene vrste tako hudo zredčene. Toda infanterija! Ti ljudje so se mi zdeli kakor šolarji s svojimi učitelji, in rezerv ni bilo nobenih! Da, misel za 80.000 Prusov na severu in 150.000 Rusov in Avstrijcev na jugu je morala pač zresniti najhrabrejšega moža; priznam vam samo to, prijatelji dragi, da so mi teklo solze po licih. Edina misel, da je cesar še pri nas, on, ki mi je še davi položil roko na ramo in mi obljubil veliko častno medaljo, jih je posušila. Nato sem začel peti in izpodbadati Violetto, tako da me je moral Charpentier prositi, naj se vendar usmimil njegovoga debelega, sopihajočega in hropečega velbloda. In če sem pogledal razmočeno pot, ki so jo bila razorala kolesa kanonov s čevljev globokimi kolovozi, sem moral res priznati, da ima prav in da to ni primeren kraj za galopiranje.

Charpentier mi ni bil nikoli simpatičen, in tudi njegovo sedanje vedenje ni mi moglo dati boljšega mnenja o njegovi osebi. Ta mračni človek je sedel molče na svojem kljusetu, grbančil čelo in povešal glavo zamišljeno na prsi. Večkrat sem ga vprašal, kaj mu gre tako po glavi, a vedno mi je odgovarjal, da premišlja

o najinem poslanstvu. To me je presenetilo. Res da že prej nisem cenil njegovih duševnih zmognosti preveč visoko, a vendar se mi je zdelo popolnoma neverjetno, kako more živ človek pod solncem sploh poizkusiti razlaganje tako jasnega povelja.

Nazadnje sva dospela v Bazoches, kjer se nama je bilo ločiti. Ob slovesu me je pogledal s čudno vprašujočimi očmi.

»Kakšno je vaše mnenje, tovariš Gérard?«

»O čem?«

»O najini nalogi.«

»No, rekel bi, da je jasna dovolj!«

»Mislite? Kakšen povod pa ima cesar, da bi nama razodel svoje načrte?«

»On ve ceniti najine zmognosti.«

Njegov čudni nasmeh me je dražil.

»Kaj pa namerjate storiti, ako najdete vasi zasedene od Prusov!«

»To, kar je ukazano!«

»Stane vas lahko življenje!«

Nasmehal se je tako žaljivo, da sem segel po sablji. Toda preden sem mu mogel razložiti svoje mnenje o njegovih neumnosti in neotesanosti, je obrnil konja in odstopal okorno po cesti. Zrl sem za njim, dokler ni izgnila njegova kučma za bližnjim gričem, in jahal nato dalje, čudeč se še zmerom njegovemu vedenju. Od časa do časa mi je posegla roka v prsni žep uniforme ter potegnila s ponosno radostjo po šumečem papirju. Ah, ta dragocena listina se je imela izpremeniti kmalu v lepo medaljico, ki sem si je želel že toliko časa! Kaj poreče takrat moja mati!

Tik pred Soissonsom sem ustavil, da nakrmim Violetto v občestni krčmi. Poslopje je skoraj izginjalo med starimi hrasti, kjer je gneznilo toliko vran, da si komaj slišal svoje lastne besede. Krčmar mi je povedal, da se

je moral Marmont pred dvema dnevi umekniti in da so Prusi že prekorčili reko Aisne. In res sem zapazil kmalu nato v poumraku dve njihovi prednji straži vrhu griča na desnici, in ko je napolnila noč, so zaplameneli proti severu njih stražni ognji.

Vest, da je Blücher že dva dni v tem kraju, mi je bila kajpada povod, predložiti si vprašanje, ali je bilo cesarju res neznan, da so kraji, po katerih naju pošilja, zasedeni po sovražniku. Toda zopet sem razločno zaslišal glas: »Vojak ne izbira, vojak uboga!« in sem pustil vse pomisleke ter sklenil, držati se prepisane poti, dokler more gibati Violetta le še eno kopito in jaz le eden prst ob njenih vajetih. Med Sermoiso in Soissonsom, tam, kjer se vije pot med jelovimi gozdi in se dviga in pištolo sem imel venomer pri roki in sem jahal naglo le po takih krajih, koder je ležala pot odprta pred mano, ovinke pa sem jemal skrajno previdno in počasi, kakor smo se bili naučili na Španjolskem.

Blizu pristave, ki stoji nedaleč od podobe matere božje na desni strani poti, me je poklicala ženska, ki je delala na polju. »Prusi so v Soissonsu!« je zakričala. »Majhna četa jih je dospela že popoldne, nocoj pa jih pričakuje še mnogo več!« Še preden je bila pri kraju s svojim obvestilom, sem potisnil Violetto ostroge v bok; pet minut nato sem bil v Soissonsu.

V glavni ulici so stali trije ulanci, privezali so bili konje in so kramljali, pušeci pipe, ki so bile gotovo tako dolge kakor moja sablja. Čisto razločno sem jih videl stati med vrati, skozi katera je padala iz veže luč svetiljke; oni pa so mogli zapaziti k večjemu Violettin bok in plašč, ki je vihral z močjo ravnice.

rakajo iz postajališča Preserje v vas k »Erjavčku«, od koder napravijo pohod v Preserje. Od tod nazaj k »Erjavčku«, kjer bo nastopilo okrog trideset telovadcev. Nato sledi prosta zabava in ustanovni občni zbor. O celi stvari bomo še poročali po izidu prireditve. Na zdar!

Domače občinske volitve. Soda pri Zusmu: Tu smo imeli 24. t. m. občinske volitve. Dasi pri nas ni razvito izrazito strankarstvo, vendar lahko rečemo, da je občina v naprednih rokah. Izvoljeni so moške, katere smo si želeli. Neki zagrizeni klerikalec in par nemškutarjev se zelo jeze nad tem. Klerikalec bi bil rad prišel v odbor, pa se mu ni posrečilo. Nemškutarji in klerikalci nas Zusemčanov ne bodo komandirali. — Napredni volilec.

Veselica v Framu. Veselica, ki jo je priredila tukajšnja Ciril-Metodova podružnica dne 18. t. m., je uspela prav dobro. Čisti dobiček prireditve je prav zadovoljiv. Podružnični odbor si šteje v prijetno dolžnost, da se tem potam prav iskreno zahvali vsem faktorjem, ki so z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo do narodne stvari omogočili tak lep gmeten in moralen uspeh. V prvi vrsti gre topla zahvala mariborskemu Sokolu, ki je tokrat prvič prihitel v Fram, upamo tudi, da ne zadnjikrat. Izborna je bila telovadba; proste vaje so bile vzorne in naporene. Solnce je močno pripekalo, a telovadcev Sokolov ne straši nič, tudi ne tak telovadni prostor, kakoršen je moral žalibog tukaj zadostovati. Pri telovadbi na orodju pa nisi vedel, koga bi gledal in občudoval, komu ploskal, ali telovadcu na kozi ali na bradji ali na drogu: vse se je nudilo hkrati. Slišal si priproste ženice, ki še take telovadbe seve svoje žive dni niso videli, kako so pri vratolomnih vajah sočustveno vzklikale: siromaki, siromaki! Mislile so vsakakor, da se kaj takega ne more vršiti brez škode za sicer čila, zdrava in krepka sokolska telesa. Posebno srčno zahvalo izreka odbor dikama mariborskega Sokola, velenjenjima gospodoma dr. Rosini in dr. Pivku, ki sta se, seveda v sokolskem kroju, rade volje potrudila semkaj v Fram. Upamo, da navduševalne, kremenite besede g. dr. Rosine, ki jih je govoril ob prihodu Sokolov in po dokončani gledališki igri, niso zgrešile svojega cilja, ampak da so globoko in »prepričevalno« učinkovale na poslušalce. Zasejalo se je s tem sokolskim nastopom morda seme, iz katerega še vzkljuje za narod kaj dobrega. Živeli mariborski Sokoli! Na zdar! — Nadalje se zahvaljuje odbor vsem cenjenim narodnim gospe in gospicam, ki so tako skrbljivo sodelovale pri veselici, ali že da so napekle in prinesle »domu na oltar« izvrstne pohorske gibanice, ali da so pripravile družega dobrega peciva in ga razpečavale, ali da so prodajale narodne znake, dehteče rožice in drugo. Pri tem naj bo pohvalno omenjeno, da so se veselice v prav obilnem številu udeležili naši vrli Planičani, ki pač ne zamudijo nikdar in nobene narodne prireditve. Kar se tiče pripravljanih pristnih pohorskih gibanic, naj bo tu pribito, da so se v tem oziru posebno odlikovale rodoljubne Planičanke. Bog živi Planičane! — Iskreno se zahvaljuje odbor vsem igralcem in igralkam. Izvrstno se je vprizorila igra »Trije ptički«. Vzbudila je v občinstvu mnogo smeha in veselja. Zares se je igralo tako dovršeno, da si bil v zadregi, kateremu »ptičku« naj bi se bolj smejal. Nadejamo se, da vidimo te izvrstne igralce še večkrat na odru. — Končno pa še topla zahvala pevskemu zboru, ki je zapel nekaj prav lepih pesmic in s tem pripomogel, da je imela vsa prireditev vesel obraz in hvala še vsem ostalim, ki so na ta ali oni način koristili veselici. — Pozabiti se tudi ne sme rodoljubne gostilničarke g. M. Turnerjeve. Dala je podružnici za prireditev veselice vse gostilniške prostore na razpolago in postregla je gostom z dobro pijačo in dobrimi jedili. Hvala ji!

DNEVNI PREGLED.

Najbolje informirani dnevnik ali strašna blamaža »Slovenca«. »Slovenec« se silno rad baha, da je najbolj informirani slovenski dnevnik, zlasti pa da ima najboljše informacije o domačih dogodkih. Tako je včeraj to odlično škofovo glasilo prineslo tudi sledečo informativno senzacijo, zakaj minister dr. Trnka ni prišel inšpicirat v Idrijo: »Glede na notico v »Idrijskih novicah«, priobčenih 24. t. m. v našem listu, zakaj ni gospod minister za javna

notek kesnjeje sem šnil skozi celo trumo njihovih tovarišev, ki so planili izpod nekega vhoda. Moj konj je vrgel enega izmed njih na tla, drugega sem hotel sumiti s sabljo, a ga nisem zadel. Pif, pa, sta počili za mano dve pištoli, a jaz sem zletel že okrog bližnjega vogala, preden je dohitelo žvižganje krogel moje uho. Da, Violeta in jaz vsa bila velikolepna! Divjala je dalje kakor preganjana gazela, in kopita so se ji komaj dotikala tal. Jaz sem stal v stremenih in vihtel sabljo. Zdajci se iztegne roka, da bi mi segla v vajeti, a jaz jo odbijem z enim mahom od života — in glasno je zatulil mož za mano.

Dva jezdeca sta mi zastavila pot; posekal sem prvega, drugemu sem ušel. Se minuto, pa je ležalo mesto za mano; dirjal sem po široki, beli cesti, obsajeni s trepetlikami. Še nekaj časa sem slišal za sabo peketanje konjskih kopit, toda njih glas je pojemal čimdalje bolj, in nazadnje ga nisem mogel več razločiti od utripanja svojega lastnega srca. Takrat sem ustavljal, da prisluhnem, toda nič se ni genilo; nehali so me bili zasledovati.

Prvo, kar sem storil zdaj, je bilo, da sem razjahal in odvedel vrlo kobilico v gozdček, po katerem je tekel majhen potok. Tam sem jo napejal in ji dal dva koščka sladkornja, namočenega v konjak, ki sem ga imel v poljski steklenici. Uboga žival je bila seveda vsa npehana od ostre ježe, toda pol ure počitka jo je pokrepčalo čudovito, in dejal sem sam pri sebi, da gotovo ne bo krivda mojega konja, ako ne klopem srečno v Pariz.

(Dalje.)

delo dr. Trnka prišel v Idrijo inšpicirat, moramo pripomniti, da minister dr. Trnka ni službeno na Kranjskem, temveč uživa na Bledu svoj dopust, česar se vsi veselimo, ker mu želimo mir in razvedrilo. Tako najbolje informirani slovenski dnevnik, ki ima v Idriji celo svojega stalnega poročevalca v osebi kateheta Oswaldala. Ne vemo, ali so bili res vsi idrijski klerikalci v ponedeljek slepi, da niso videli ministra dr. Trnka, ki se je mudil v mestu do 5. ure popoldne. Cela vrsta deputacij je bila pri ministru; med njimi tudi deputacija občinskega sveta, a »Slovenec« ne ve o tem ničesar. Seveda, če dobiva list vse informacije iz škofovskega ordinariata, je to pač zelo težko!

Minister dr. Trnka v Idriji. V ponedeljek dopoldne se je s svojim avtomobilom pripeljal z Bleda v Idrijo minister za javna dela, doktor Otokar Trnka, da si ogleda starodavno naše rudniško mesto, katerega uprava je podrejena njegovemu resortu. Vse mesto je bilo v zastavi z večino v narodnih. Takoj ob prihodu je odšel minister na Zemljo, kjer se je po zajtrku podal v rudnik. Potem si je ogledal druge naprave rudnika, ob 1. popoldne pa je v grajski dvorani sprejel rudniško uradništvo. Takoj nato je bila sprejeta deputacija mestnega zastopar ter delavskega krajnega odbora in prometnih delavcev, katere deputacije je vodil deželni poslanec Gangl. Ta je razložil ministru želje in zahteve mesta in delavstva v slovenskem jeziku, nakar je dr. Trnka odgovarjal v češčini, da hoče vsi svojo pažnjo posvetiti mestu Idriji, katere napredek mu je posebno pri srcu, hoče pa tudi delavskim opravičenim težnjam posvetiti vso pozornost. — Po obedu si je ogledal minister še žgaltico ter se potem ob 5. uri odpeljal z avtomobilom zopet nazaj na Bled.

Vsak dan bolje občuti ljudstvo pogubno delo duhovščine. Po deželi je ljudstvo že občutilo pogubno delo duhovščine, ki je povzročila že toliko gospodarskih polomov, katerih zapuščino je moralo ljudstvo prevzeti samo in plačevati dolgove. Tako propadajo vse profinarne kulturne organizacije na deželi, ki so jih klerikalci ustanovili zgolj iz strankarskih ozirov. Pri Sv. Ivanu v Trstu smo imeli lep tak primer. Tamošnji petelinji kaplan je ustanovil vsemogoče organizacije, da bi z njimi sejal med Svetoivance klerikalizem. Pa kmalu je spoznal, da klerikalizem v Trstu ne bode imel nikdar tal. V kratki dobi enega leta so propadla vsa njegova podjetja in revne tercijalke so morale potem plačevati dolgove. Drugi slučaj je bil v Velenju na Štajerskem. Tam ni imel kaplan niti četrtino denarja zbrane za »Ljudski dom«. Vendar je zidal hišo, v kateri bi se prirejale tudi predstave. Ni bilo še eno leto po tem, in kaplan jo je lepo popihal, ubogi slovenski kmetje, ki so mu verjeli, so morali pa za njim plačevati dolgove. Zadnji polom »Ljudskega odra« v Ljubljani je pa blamaža za vso klerikalno stranko. Gotovo je, da je sedaj za klerikalce ves »Ljudski dom« brez pomena in ga k večjemu lahko porabijo še za kako skladišče.

Zagrizenost nemškega uradnika. Pri davčnem uradu v Ljutomeru službuje mož, ki čuje na tevtonsko ime Urschitz; o breznačajnosti tega Nemca govori dejstvo, da se je v družbi sibi enakih celo bahal, češ: Moj oče se je še pisal s ključicami. Njega si je izbral cenjeni naš župan, notar Thurn, da iztrga Slovencev še tretji razred v občinskem zastopu. Poveril mu je izpisavanje volilcev in gotovo tudi sestavljanje volilnega imenika, kajti zatrjuje se, da bo po njegovih besedah vsaka reklamacija od strani Slovencev brezuspešna. Ta mož, duhteča cvečka gnilega posilinenstva, je državni uradnik; vprašamo pristojno oblast, ali se njegovo početje strinja z intencijami državnega zakona. Slovenske merodajne kroge pa opozarjamo na to, da jih čas ne prehit. Gpumnimo še, da pošilja g. Thurn temu »volilnemu geometru« jerebice in boteljke, da bi mu pri tem delu duh ne opešal, zakaj gospod že vedo, česar mu v prvi vrsti treba.

Protiv nemškutarjenju naše mladine. Up in nada vsakega naroda je mladina; od te je odvisna usoda naroda. Pokvarjena, popačena, omehkužena in mlačna mladina pa je grobokop svojemu narodu. Jabolko ne pade daleč od drevesa, pravi stari pregovor. In gotovo je, da so popačene duše naše mladine krivi v prvi vrsti starši, kriva slaba in žalostna vzgoja. Žalibog, da o našem lepem posavskem trgu Rajhenburgu veljajo v polni meri te besede. In čemu pri naši mladini ta ostudna narodna mlačnost, čemu nikake ljubezni, nikakega spoštovanja do milega nam materinega jezika — do lepe naše domovine? Je li to vsa naša narodnost, da vpijemo po raznih narodnih veselicah, v gostilni pri polni čašici rujnega vinca svoj glasni živio, povsod drugod pa nemčurimo, in se nam zdi celo nekaj poniževalnega, občevati med sabo v svojem materinem jeziku? Ali ni ni žalostno, ako hoče n. pr. naša »boljša« mladina, to seveda predvsem nežni spol, imponirati svojemu okolišju s spakederano nemščino, ali recimo v cerkvi z nemškimi molitveniki! Pa dejstvo je to, žal! — Da pa je naša mladina tako narodnomlačna in omehkužena, da se sramuje govoriti v svojem materinem jeziku, da je še vedno v trdnem prepričanju, da dela Slovenca inteligentnega spakederana in popačena nemščina, a ne morda čista slovensščina, temu so pač v prvi vrsti krivi naši očetje, krive naše matere, ki so nam dajale tak zgled. Raditega pa bomo nastopili ostro proti vsem onim, ki so prišli svoje dni z lačnimi in sestradanimi trebuhom k nam, so se nam dobriklali in prilizovali, da so se na ta način izredili. Sedaj, ko se je že ta ali oni navlekel in nasesal naše krvi, je postal mnogim prevzetem. Stopimo v gostilno, pojdimo v prodajalno — razen male izjeme — vlada in gospoduje tod blažena nemščina. In čemu tol? Ali se ne pravi tako prezirati in zanikovati jezik svojih odjemalcev? Sedaj pač vemo, da mnogi ni imel ljubezni do nas in našega jezika, ko se je nam dobriklal, ampak prilizoval se je, ker je ljubil in ljubi še vedno naše noyce. S hinavščino torej proč! Pokažite nam jasno lice, odgrnite svoj plašč in ne bodite ka-

kor ona jabolka ob Sodomi-Gomoril! — Ti pa mladina, ko slišiš svoje vzgojitelje govoriti v nemščini, ne ravnaj se po teh, ampak karaj jih. In če nočejo naši stari, da bi zagospodovala po naših gostilnah in prodajalnah slovenska govornica, če je njim neljubo občevati doma v materinem jeziku, skrbimo mi, da se umakne nemščina slovensčini, da bodo ljubili naši očetje in bodo spoštovali naše matere mili nam slovenski jezik.

Cvetlični dnevi bi se za Ljubljano pred vsem izplačali v slovenskih mestih. Do zdaj pa so nam došle prijave le iz trgov in večjih vasi. Edino izjemo dela gorenskega napredna metropola Kranj, ki je sklenil, 8. septembra napraviti svoj cvetlični dan. V ta namen vodi vse priprave združena narodna društva: t. j. moška in ženska podružnica C. M. Družbe in telovadno društvo Sokol z ženskim oddelkom. Zleč zavednim Kranjcem najboljšega uspeha, pozivljamo vsa slovenska mesta in trge in sploh vse zavedne kraje še enkrat, naj tekmujejo v prirejanju »cvetličnih dni«, katerih namen je, podpreti C. M. Družbo, pomagati ubožnemu dijaštvu in preskrbeti nekaj dohodkov »Slovenski sokolski zvezi«, da okrepi našo sokolsko organizacijo, ki bo prihodnje leto slavila svoj 50letni jubilej z velikim vseslovenskim sokolskim zletom v Ljubljani. Naj bodo cvetlični dnevi 1. in 8. septembra po vseh krajih lep uvod ljubljanskega cvetličnega dne, ki se priredi 14. in 15. septembra.

Velika ljudska veselica v Mokronogu. Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda, Bralno društvo in mokronoški Sokol prirede 1. septembra, v nedeljo, skupno veliko ljudsko veselico na sodniškem dvorišču v Mokronogu. Sporedi: Godba, srečolov, petje, streljanje, komični prizori — panoptikum. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 30 vinarjev.

Ravnokar je ustanovilo akademsko ferialno društvo »Prosveta« svojo 50. ljudsko knjižnico v Borovljah. Knjižnica šteje okoli 250 izbranih knjig in bo pod upraviteljstvom ondote delavnega »Sokola« rodila gotovo lepe uspehe. V septembru pa ustanovi »Prosveta« novo knjižnico v St. Vidu pri Ptujju, v kraju, kjer je vladalo še pred kratkim pogubno štajercijanstvo. V zadnjem času so se pa razmere zdatno zboljšale in rodoljubi v tej občini so privedli prvo narodno veselico, ki je imela krasen uspeh, kljub konkurenčni prireditvi do tedaj tam še vsemogočnih nemškutarjev. Okrepiti veselo narodno gibanje v ogroženem St. Vidu pri Ptujju je namen nove knjižnice. Svoj namen pa more izpolnjevati knjižnica le, če je obsežna in dobra. Zato se obračamo do vseh prijateljev ljudskega naobraževalnega in narodno obrambnega dela s prošnjo, da nam pomagajo in nam darujejo prikladne knjige ali pa, da nas podpro denarno. — Odbor akad. fer. društva »Prosveta« v Ljubljani.

Licitacija oprave in pohištva grajsčine Dol (Thal), ki je znana iz žalostnega poloma »Glavne posojilnice« se je vršila te dni. V grajsčini se nahaja staro orožje, slike, pohištvo itd. Večino predmetov je ilicitiral lastnik grajsčine Pugeli. S tem so bili drugi nezadovoljni in nastal je tak nemir, da je moral komisar pozvati žandarmerijo na pomoč, da je napravila mir. Pri tem se je zgodila prav zanimiva dogodba. Lastnik gospod Pugeli je ilicitiral neki oklep za 38 K. Navzoči so protestirali, češ da je nekdo obljubil 39 K. Dražba se je vršila še enkrat in res je nekdo ilicitiral oklep za 39 K. Ko pa ga je vzel v roko, je videl, da je iz — trgeda papirja. — Nekatero starejšo sliko so dosegle ceno več sto kron. — Včeraj je bila dražba jelenov, ki jih je mnogo v gozdih. Prišlo je mnogo kupcev od vseh strani.

Pozor pred špijoni. Iz Novega mesta se nam poroča: Po tukajšnjih kavarnah in gostilnah je že od nekada taka navada, da gostje ne pazijo posebno veliko na to, kaj govorijo in kake poslušalce imajo okrog sebe. Pri navadno »zidani« volji se tudi marsikaj govori, kar ni za vsako uho. Pa ker se vobče misli, da v Novem mestu ni vladnih špijnov, se tudi državni uradniki doslej niso mnogo brigali za svojo okolico. V zadnjem času pa se je v eni kavarni pripetilo, da so vsled neke ponočne debate, ki je potem zašla v neki urad, postali pozorni na nekega domačina, ki je tudi v državnih službi in rad sam zase obiskuje dotični lokal. Ko so tega moža kakor pravimo, malo nategnili, je v svoji preveliki gorečnosti skočil v nastavljenemu mu zanjko, ter se sam izdal, rekoč: Ja, ich bin ein bezahlter Regierungs-Geheimpolizist. Za enkrat naj to zadostuje, da je tudi v Novem mestu posebno državnemu uradniku treba biti previden pred vladnimi špijoni.

Morgen meine Herren, wieder um 9 Uhr. S temi besedami se je novi predsednik novomeškega okrožnega sodišča ob koncu prve porotne razprave poslovil od gg. porotnikov. Občinstvo je ta v novomeški dvorani nenavaden poziv osupnil. Nekateri vročekrvni so na našega poročevalca celo apelirali, naj se to nemško vabilo najstrožje kritizira. Pa za to pot še ne bo nič »najstrožje kritiko«. Uvaževati je treba namreč dvoje: prvič, da je novi gospod predsednik prišel semkaj iz Celja, kjer je tako vabilo najbrže kar vdomačeno. Gospod je pač pozabil, da je med tem časom, prestavljen v čisto slovensko mesto in da je imel pred seboj same slovenke porotnike. Če človek ves ljubi dan do noči vodi tako preiskavo, v kateri nastopi 24 prič, se prav lahko spozabi ali se poslovi nemški ali slovenski. Sicer pa je moral vsakdo opaziti, da se je predsednik skozi celo obravnavo skrbno izogibal žaliti slovenski čut pri razpravi interesiranih, ter da je v več slučajih celo sam želel, da se razprava vrši enotno torej v slovenskem jeziku. Tako n. pr. je bilo pri zaprisegi porotnikov in prič ciganke Reickhard. Iz teh razlogov se torej to pot omejimo le na registriranje dogodka.

Nesreča pri vojaških vajah. (12 vojakov utonilo.) Časopisi so te dni poročali o veliki nesreči pri vojaških vajah v Galiciji. Pri Goršici je namreč neki poročnik hotel s svojo patroljo, ki je štela 12 huzarjev preplaviti reko Sano.

Bilo je okoli polnoči in popolnoma temno. Patrolja je hotela priti na drugo stran reke; pri tem pa je zašla v globoko strugo in močni tokovi so odnesli jezdece s seboj. Vojaki so se začeli s konji vred potapljati. Edini oficir, ki je bil bolj lahko oborožen je srečno preplaval reko. Vojaki so od Požuna. Na drugi strani se poroča, da je bil poročnik sam kriv nesreče. Imel je namreč blizu most in namesto čez most je hotel priti na drugo stran preko reke. V temi ni mogel spoznati, da je reka na tem mestu globoka in je zašel v tokove. Uradna poročila demantirajo ta dogodek.

Boj z roparji. Iz Varšave javljajo, da so vdrli preteklo nedeljo v neko tamošnjo gostilno banditi in oropali goste. Dva gosta, ki sta se branila, so ustrelili. Stražarji, ki so prihiteli gostom na pomoč so začeli na roparje streljati, nakar se je vnela prava bitka med roparji in stražarji. En stražar in 5 drugih ljudi je padlo ubitih. Enega roparja so vjeli, drugi so zbežali.

Ljubavna drama. V budjeviški pivovarni na Češkem uslužbeni 27 letni Jože Peška je imel ljubavno razmerje z neko tovarniško uslužbenko. Medtem je pa deklica zvedela, da je peška oženjen in je hotela razmerje pretrgati. On jo je izvalil zadnje dni še enkrat na pes in jo je vračajoč se od zabave ustrelil s samokresom. Nato je pomeril vase in so oba težko ranjena prepeljali v bolnico.

Gledališče pogorelo. V Berlinu je izbruhnil v nedeljo popoldne požar v zapadnem gledališču, ki je po poldrugourn trajanju požornico popolnoma uničil. Ravnatelj Monti in lastnik gledališča sta prejela zadnje dni več pretižnih pisem, da morata na določeno mesto prinesiti večje zneske denarja, ker drugače bodo grozilci gledališče zažgali. Gledališče bo moralo biti najmanj 3 mesece zaprto.

Ponesrečbe zrakoplovcov. Na nedeljskem poletu je padel s svojim zrakoplovom v Budimpešti zrakoplovec Tatacs. Mož se je nevarno poškodoval, a stroj je popolnoma razbit. Istega dne je ponesrečil v Nagybanya na Ogrskem zrakoplovec Prodan. Padel je s strojem 30 m visoko, si zlomil obe nogi in se poškodoval na glavi. Tudi njegov stroj se je razsul in potrl.

Umor dečka radi 20 vinarjev. Pri nekem dunajskem peku je služil 15letni sin vojaškega sluga Rusalem. Dečko je napravil svojemu mojstru več nerednosti, nakar je boječ zaslužene kazni 12 svečana t. l. svojemu mojstru ušel in izginil ne ve se kam. Starši so razpisali nagrado za tistega, ki bi jim otroka pripeljal nazaj. 23. svečana se je javil staršem neki Schöfifel, rekoč, da je bil mladi Rusalem pri njem, a mu je neekga dne ob priliki ko sta se peljala s čolnom čez Donavo, padel v reko in utonil. Ker so bili njegovi podatki zelo nejasni in zmedeni so izročili Schöfifela policiji, ki ga je pa kmalu po brezuspešnem poizvedovanju izpustila. Meseca maja so našli truplo Rusalema naplavljenega pri Preßburgu. Prijeli so preteklo soboto Schöfifela, ki je priznal, da je tovariša pahnil v vodo, ker mu je bil dolžan 20 vinarjev in mu jih ni vrnil.

Ljubljana.

— »Ljudski dom« in »Ljudska posojilnica«. Skodoželjnost ljubljanskih klerikalcev je znana, ravno tako kakor njihov ciganska hudobija. Ti rimsko-katoliški švindlarji nimajo večjega veselja, kot kakrat, če morejo doživeti ali povzročiti, nasprotniku kako nesrečo! — Zdal, ko je zadel polom njih »Ljudski oder«, pa molče časniki pri »Slovenca« in okrog »Slovenca«, kakor poleti čucki. »Ljudski dom« ima pri »Ljudski posojilnici« nad 44.000 K — dolga, »Ljudski oder« čez 30.000 K pri tvrdkah; »katoliška tiskarna« je dolžna »Ljudski posojilnici« 500.000 K — pa se dižejo upiti, da so naprednjaki ničevni ljudje! Kar morejo, ti pograbijo ti ljudje iz raznih društvenih in cerkvenih blagaj za svoje falitne zavode, društva in naprave, pa jim še ne zaščeta. Kredit, recte puf na vseh koncih in krajih, pa kljub temu povsod falirajo s svojimi »Sv. Nežami« in božjim žeganom. Poštenjaki in značajni ljudje! ogibajte se te črne internaciale!

— V ponedeljek ob 6. uri zvečer končal je rok reklamacijskega postopanja za nadomestne deželnozbornske volitve dne 4. septembra t. l. Reklamacij je bilo vložnih okoli 1150. Vložili so jih naprednjaki okoli 950, klerikalci 214, socialni demokrati 1, Nemci pa nobenega.

— Klerikalci iščejo po Ljubljani dva pajaca, ki bi hotela pogoltniti — blamažo pri volitvi 24. septembra! Pravijo, da neče tudi največji tercijsk tepec prevzeti te vloge in so klerikalci v grozni zadregi.

— Klerikalci love napredne volilce! Vse obletavajo vodilni klerikalni krogi: Trgovce, obrtnike, uradnike, policaje in zasebnike, da bi jih pridobili za volitve. Obljubujejo jim vse mogoče dobrote, kariere, zvišanje plače, službe in podobne dobrote.

— Naši kazinotje zopet hujskajo. Komaj so se pojavili glasovi o vseslovenskem cvetličnem dnevu v Ljubljani, že so se oglasili tudi naši kazinoti, katerim ne gre v glavo, kako more slavna vlada v Ljubljani, kjer je polovica prebivalcev Nemcev dovoliti tako hujskajočo slovensko prireditev, ki pomeni pravo izzivanje mirnega nemškega prebivalstva. Naši Nemci se boje, da na dan cvetličnega dneva ne bodo varni pred prodajalkami cvetlic in da jih bodo Slovenci atakirali. Baje imajo v tem oziru že zlo dobre izkušnje od lanskega leta. Sicer smo si pa na jasnem. Če Nemci tako radi sprejemajo denar od slovenskega prebivalstva, ne store tudi nobenega greha, če žrtvujejo tudi par vinarjev za naše namene. Slovenski denar bo tako šel zopet v slovenske roke. Če pa je ravno komu toliko za par vinarjev, naj jih pa zapravi v kazini. Nadlegovalo se ne bo nikogar.

— Izredna prilika. V nedeljo se nudi Ljubljančanom izredna prilika za cen izlet v Trst. Vožnja stane sem in tja samo 8 K, s tem je pa že plačana tudi vožnja s parnikom po morju. Več, oglejte inserat!

— **Detomornika pred porotnim sodiscem.** Franciška Rink, 26letna dekla v Javorjih nad Škofjo Loko je stala včeraj pred tukajšnje poroto. Imenovana je zadavila 23. junija t. l. svoje novorojeno nezakonsko žensko dete. Porotniki so se izrekli z dvetretjinsko večino za nekrivdo, zato je bila dekla oproščena.

— **Dr. Hudnik smrtnonevarno bolan.** Iz Postojne se nam poroča, da se dr. Hudniku zdravje silno poslabšalo, tako da bo jako težko okrevati. Bolnik je popolnoma apatičen proti vsemu in je bil v ponedeljek že previden. Včeraj ga je zadela še ta nesreča, da mu je umrla najstarejša hčerka Zdenka, kar ga je še bolj potrla.

— **Načelniki vseh v Ljubljani obstoječih obrtnih zadrug imajo danes v sredo 28. t. m. ob 8. uri zvečer v posebni sobi gostilne pri »Rusu« na Marije Terzije cesti št. 8 važno posvetovanje v zadrugnih zadevah.** Želeli je, da se tega posvetovanja udeležijo vsi člani zadrugnih načelstev, da se temeljito pouče o zadevah, ki jih ima potem rešiti še vsaka zadruga zase. Posvetovanje sklicuje načelstvo deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug in pričakuje, da se istega zastopniki vsih zadrug zanesljivo udeležijo.

— **Kinematograf »Ideal«.** Sedanji spored je poln samo velezanimivih slik. Omeniti je treba posebno »Pathe Journal« in »Odkritje spomenika Aleksandra III. v Moskvi«. Zvečer sijajna drama v dveh delih »Šala maske« in na koncu izborna burka »Fric dobi majhnega brata«. V soboto »Častna beseda« tragedija iz častniškega življenja v treh delih.

„Ljudski oder“.

(Razvoj in propad.)

Pred dvema letoma so klerikalci v Ljubljani slovesno otvorili »Ljudski oder«. Parkrat je prinesel »Slovenec« v podlistku obširno poročilo. »Ljudski oder« je stal ogromne svote, kajti preskrbljen je bil z vsemi, najmodernejšimi tehničnimi pripravami in je bil v tem oziru boljše urejen nego oder deželne gledališča. Sam oder je stal okoli 100.000 kron. Klerikalci so namreč računali da imajo svoje gledališko občinstvo. Računali so na stare pobožne žene, da se v navadnem »teatru« godi sam greh, računali so na kanonike, ki ne zahajajo v posvetno gledališče in pa na svoje zveste pristaše, ki vsled strankarskega prepričanja ne morejo uživati niti gledališke umetnosti, ako ni na klerikalni podlagi. Tako so mislili klerikalci začetni s svojim gledališčem, ki naj bi počasno uničilo slovensko deželno gledališče. Vse vodstvo je imel v rokah prof. Robida, ki se je že dalje časa zanimal za gledališče. Gledališko osobje so sestavili klerikalci iz diletantov, ki so se izkazali na raznih manjših odrih. Ker niso imeli denarja, so delali z dolgovi in pri tem niso bili varčni. Moderno opremljen oder je draga stvar, poleg tega so nakupili za 14.000 kron barok in za celih 300 kron smink.

Kakor smo rekli »Ljudski oder« se je slovesno otvoril — pri otvoritvi se je govorilo, da je sedaj konec vsake odvisnosti, vzgoji začenja novo življenje — da bo oder vzgojil domače igralske moči in pospeševal krščansko umetnost, da se bodo prireditelji kurzi za igralce in režiserje po kmetih itd. Res!

Predstave so se začele in vršile se je tudi en tak tečaj za režiserje po deželi. Pa ni šlo. Predstave so bile slabe — občinstvo je izostalo, stroškov je bilo mnogo, dohodkov malo. Že letošnjo zimo ni bilo vse v redu. Skušalo se je tu in tam dobiti kakega boljšega igralca, n. pr. g. Verovška, da so prišli ljudje k igri. Kriza je bila čim dalje večja.

Da bi klerikalci rešili svoj strankarski oder, so začeli intrigirati proti dež. gledališču. Mislili so, da bi si pomagali s tem, ako bi dež. gledališče ubili. Sedaj šele jasno vidimo, kaj je bilo za onimi intrigami. In gotovo bi bili klerikalci zbrali to pot — ako bi ne bili preračunili, 1. da je na »Ljudskem odru« toliko dolgov, da se sploh ne izplača, da bi ga reševali in 2. da bi tudi to ne rešilo »Ljudskega odra«, ker bi ljubljansko občinstvo ne šlo vanj, tudi če bi ne bilo nobenega gledališča v Ljubljani.

Izhoda torej ni bilo nobenega in ni kazalo drugega, kakor priznati, da ne gre naprej — in dež. odbor je priskočil »Ljudskemu odru« na pomoč ter je kupil kulise in drugo za 50.000 kron.

Na tečaju, ki so ga imeli nekoč klerikalci za režiserje na deželi, se je prav resno razpravljalo tudi o tem (za klerikalno kulturo zelo značilnem) vprašanju: ali naj se igrajo igre, kjer nastopajo ljudje obojega spola. Našli so se ljudje, ki so rekli, da so take igre same po sebi pohujšljive, in da naj se ne igrajo na odrih »katoliško izobraževalnih društev«. Na tak način je seveda težko voditi gledališče — zato je »Ljudski oder« propadel.

Klerikalci so mnogo gojili diletantske predstave. V nekdanjem »Katoliškem domu« so imeli svoj oder, pozneje so stalno igrali v »Rokodelskem domu«. Na »Ljudskem odru« se je imela pokazati njih zmožnost. In prišel je polom.

Za naš ima polom »Ljudskega odra« v sebi dvoje:

1. Kako vpitje je bilo vsako leto o krizi v slov. gledališču zaradi par tisočev deficita. »Ljudski oder« je naredil v dveh letih četrtilijona kron zgube. Pisalo in govorilo se je o gospodarstvu etc. etc.

2. Gledališče se more razviti le kot svobodni kulturni zavod brez cerkvene cenzure. »Ljudski oder« ima torej četrtilijona dolga. V tem se vidi, da klerikalci veliko precenjujejo svojo moč v Ljubljani, njih teorije o krščanski umetnosti pa so podvsem napačne. »Slov. dež. gledališče« je imelo na leto le par tisoč izgube — in ko bi bilo redno dobivalo podporo kakor dobivajo vsa druga gledališča, bi imeli lahko krasen kulturni zavod.

Intrige so zdaj nad klerikalci samimi mačujelo.

Umor in uboj 2 ciganov v Vel. Brusnicah.

Novomesto, 26. avgusta.

Danes se je pričelo porotniško zasedanje pod predsedstvom novega predsednika okrožnega sodišča, pl. Garzerolija ter prisodnikoma sod. svet. dr. Furlana in sodnika Kudra. Kot prvi slučaj se je obravnaval umor in uboj dveh ciganov v Vel. Brusnicah.

Ker je slučaj kolikor toliko že znan, ga le na kratko obnovimo. V noči 3. meseca je prišla v Vel. Brusnice večja ciganska družba z glavarjema Rak in Reikhardt. Dobili so prenočišče na podu posestnika Jurka. Dočim so šle ciganke k počitku, sta se cigana podala z godali v gostilno, da si kaj zaslužita. Naposled ju je povabil še nadučitelj Sila, ker sta dobro igrala. Proti polnoči sta se vrnili na pod k ostali njiju družbi. Na pod došla, sta se začela pripraviti, ker je učiteljica enemu obljubila nekaj obleke, čemur je bil drugi nevoščljiv. Reikhardt je Raka zaklal s kuhinjskim nožem; Rak je takoj na licu mesta umrl. Navzoče ciganke sestri Fuhl in Reikhardt so seveda začele vpiti, nakar so prihiteli vaščani. Med tem je cigan Reikhardt še svojo 13letno sestro štrikrat zabodel z nožem. Jožetu Fuhl kot »žena« Reikhardtova je svojega moža prijelja čez pas, tako da je on na pol klečal na tleh na pol počival v njenem naročju. Med fanti, ki so prišli gledat je bil tudi radi tepeža že večkrat kaznovani Franc Brulc in Janez Strniša. Njima je občinski odbornik Miholič rekel, naj ciganu vzameta nož in orožje. Ta dva res skočita vsak oborožen s kolom na pod. Tedaj pa ciganka držeč svojega moža zaprosi Strniša, naj ji že radi otrok pusti moža pri miru. Strniša jo je ubogal. Brulc pa je skočil proti ciganu, prijel z obema rokama za gorjačo ter z vso silo z njo zamahnil po ciganovi glavi. Cigan se je takoj po udarcu na pol onesveščen zgrudil. Težko ranjenega so prepeljali v ječo, kjer je čez 4 dni umrl.

Vaščani so soglasno trdili, da je ubitega cigana ubil zaklani tovariš-cigan Rak. Le orožniški stražmojster Munih ni bil tega mnenja. Brulc in njegovi pristaši so začeli zvrčati krivdo na Janeza Strniša, deloma tudi na Kosca. Omenjeni stražmojster pa je sprevidel, da tu nekaj ni v redu. Posrečilo se mu je iz ciganke dobiti izjavo, da ji je Strniša nagrozil, češ, naj le kaj izda, potem bo tudi ona dobila svoj del. Tako so nagrozili tudi malo ciganko njeno sestro, ki je prizor uboja videla. Ko je orožnik potem aretiral Strniša in Kosca in mu je o uspehu poizvedb pojasnil, da zna biti zanj in za Kosca stvar nevarna, je Strniša povedal, da je **Brulc bil tisti, ki je ciganu zadal smrtni udarec.** Prosil pa je, da se nje (Strniša) ne izda, da je on to povedal.

Uboja obtoženi Brulc svoje dejanje taji. Prizna sicer, da ko je slišal ciganski pretep, je šel tudi on pogledat in za vse slučaje vzel kot sveča debelo palčico seboj. Sicer pa zavrača glavno krivdo na Strniša.

Izmed velikega števila prič navajamo le nekatere glavne: Ciganka Jožeta Fuhl žena ubitega Reikhardta izpove, da je takrat ko sta Brulc in Strniša prišla na pod, njen mož že ležal v njenem naročju, da je Strniša prosila naj ji pusti moža, kar je tudi on storil, da pa je med tem Brulc ozadej stoječ zamahnil po ciganovi glavi in sicer najbrže z vago od voza, ker je tako zarožljalo. Stori pa, da je to že potem, ko je ona sama možu pobrala nože in jih oddala ne ve komu. Strniša pa da ji je nagrozil: »Le poskusite kaj povedat, boste že videli kaj se bo z Vami zgodilo!« V tem strahu je potem izpovedka orožniku pravi položaj tajila. — Druga ciganka Marija Reikhardt »žena« zaklanega Raka izpove, da jo je med tem ko je ona držala svojega umorjenega moža, Reikhardt večkrat sunil z nožem, da je težko ranjena prosila krščanske Brusničane za pomoč

ali vsaj malo vode, da pa jo ni nobeden do-slusal. V ostalem potrjuje izpoved tovarišice Fuhl. — Tretja ciganka Bernarda Fuhl je še je 13 let stara, pa je bila takrat že noseča. Ona je videla, da je eden fantov vzel od voza vago, drugi pa ročico, da se ji je nagrozilo: boš tiho ciganka!, da oni z ročico cigana ni udaril, pač pa oni z vago. — Izpoved orožn. stražm. Munih smo že zgoraj omenili. — Priča Franc Kranjc obremenil zopet Janeza Strniša, češ, da se je ta bahal: »Fajn sem mu dal. En krepelec sem mu jaz prvi zakadil. Najbolj obremenilna priča pa je Neža Miholič, ki izpove, da se je Brulc takoj po dejanju sam bahal rekoč: »Sem mu dal dosti, ne bo nobenega več zaklal.« To so slišale tudi druge priče. — Pri popoldanski razpravi so se zaslisevale razbremenilne priče, ki pa niso nič posebnega izpovedale v prid obtožencu. Senat je odločil, da se do-zvedno osumljeni Janez Strniša zasliši pod prisego. Izpove, da je najprej prišel Brulc v družbi s Kranjcem na pod, potem še le je on prišel za njima. Brulc je cigana s tako silo udaril po glavi, da je kar počilo kakor po deski. Nasproti trditvam razbremenilnih prič, da je on Strniša se bahal, da je tudi on cigana udaril, priča izjavi, da se priče motijo, on je le rekel, da bi ga bil udaril, a tega ni storil, ker ga je ciganka prosila. Strniša je bil zaradi grožnje napram ciganki Fuhl obsojen na 3 mesece zapora.

Prvomestnik trgovec Müller iz Črnomlja naznani ob splošni tišini izid tako: Prvo glavno vprašanje glede krivde uboja enoglasno zanikano. Drugo dodatno vprašanje, če je ob-toženeč dejanje izvršil v družbi drugih in se ne ve, kdo je ciganu Rihard Reikhardt zadal smrtno poškodbo, da pa je obtoženi Brulc v tem slučaju zakrivil pregrešek težke telesne poškodbe — enoglasno potrjeno.

Franc Brulc je bil nato obsojen na **15mesečno težko ječo.** Poleg tega ima ciganki Jožeta Fuhl plačati 300 K kot odškodnino za ubitega očeta dveh otrok. Kar ciganka več zahteva (1000 K), se zavrne na civilno pravno pot. — Ker je obtoženeč sprejel kazeno, jo je moral takoj nastopiti.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

SRBSKO-TURŠKI KONFLIKT.

Belgrad, 27. aprila. Razburjenje radi pokolja Srbov v Sandžaku postaja v Belgradu vedno večje. Časopisje vehementno napada Turčijo in zahteva od vlade najodločnejšo intervencijo. Jutri, to je v sredo se vrši velikanski shod vseh strank, na katerem bo sprejeta resolucija v prilog preganjanih Srbov. Iz Sandžaka in Stare Srbije neprestano prihajajo begunci, ki pripovedujejo naravnost strašne reči o pokoljih. Vest, da je bil ubit tudi župan Popović se potrjuje. Radi razburjenja v narodu se nahaja srbska vlada v velikih zadregah, tako da ni izključeno, da vlada demisionira.

SITUACIJA NA BALKANU.

Petrograd, 27. avgusta. Po zadnjih poročilih, katere je prejel rusko zunanje ministrstvo od svojih zastopnikov v Carigradu, Sofiji, Belgradu in na Celinju, so nasveti vevlasti, ki streme za tem, da se ohrani na Balkanu mir, dosegli popoln uspeh. Kjub temu se smatra v ruskih diplomatskih krogih situacija na Balkanu kot skrajno nevarna in je potrebna od strani vevlasti velika opreznost.

ODSTOP RUSKEGA NOTRANJEGA MINISTRA.

Petrograd, 27. avgusta. Ruski minister za notranje zadeve, Makarov, v kratkem poda svojo demisijo. Kot vzrok se navajajo v prvi

vrsti rezultati o preiskavi radi upora v lenskih rudnikih, ki so notranje ministrstvo silno kompromitirali. Nekateri listi tudi poročajo, da je prišlo med notranjim ministrstvom in ministrskim predsednikom do velikih diferenc in da namerava Makarov ravno radi tega odstopiti.

TURŠKA VOJSKA ZA ČRNOGORSKO MEJO.

Solun, 27. avgusta. Ibrahim paša poroča, da se nahaja sedaj na črnogorski meji 44 bataljonov turških vojakov.

REVOLUCIJONARNO GIBANJE V RUSKI MORNARICI.

Petrograd, 27. aprila. Revolucijonarno gibanje v ruski mornarici zavzema vedno večje dimenzije. Preiskava je dognala, da se je zlasti na črnogorskem brodogradu pripravil velik upor. V Sevastopolu je bilo aretiranih že par sto mornaric, med njimi tudi zelo mnogo oficirjev.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Blagajničarka za modno trgovino, ne iz-pod 25 let stara, ki je že tako službo opravljala, se išče. Nastop takoj. Ponudbe na poštni pre-dal 38, Ljubljana. 567—3

Vabilo na izlet.

V nedeljo, dne 1. septembra 1912 slavi v Trstu »Narodna delavska organizacija« petletnico. Ta dan vozi iz Ljubljane v Trst

poseben vlak.

SPORED:

1) Odhod iz Ljubljane (juž. kolodvor) v ne-deljo 1. septembra ob 5. uri zjutraj. Med potjo stoji vlak v Borovnici, Logatcu, Rakeku, Postojni, Št. Petru in na Nabrežini. Prihod v Trst ob 8.36 dopoldne.

2) Sprejem na južnem kolodvoru v Trstu.

3) Izpoved s kolodvoru v »Narodni dom« z godbo N. D. O. na čelu.

4) Ob 10. uri dopoldne manifestacijski shod v »Narodnem domu«.

5) Od 1.—4. ure zabavna vožnja po morju iz Trsta v Milje, Koper, Piran, Grado, Grljan, Miramar, Barkovlje in nazaj v Trst.

6) Ob 4. popoldne izpoved po mestu z go-dbo N. D. O. in nato razvitje prapora zidarske skupine N. D. O.

7) Veselica.

8) Odhod iz Trsta ob 12.20 ponoči, in pri-hod v Ljubljano ob 4.22 zjutraj.

Vožnja po morju se vrši na velikem salonskem brzoparniku paroplovne družbe »Dalmacija« ter bo pripravljen za 600 ljudi. Vožnja bo torej prijetna, krasna, ker bodo udeleženci videli velik del istrske obale, najvažnejša okrog Trsta in se vozili daleč okrog po Jadranskem morju. Čas — popoldanski — je za tako vožnjo najbolj primeren ter bo imej od nje vsakdo obilno užitek.

Izkaznice za vožnjo s posebnim vlakom iz Ljubljane v Trst in nazaj ter všteta zabavna vožnja po morju stanejo za III. razred po 8 kron, za II. razred po 12 kron, ter se prodajajo v Ljubljani v trafikah Češarek v Šelenburgovi ul., Dolenc v Prešernovi ul., pri natakarciji v »Nar. domu« in pri društvu »Bratstvo« istotam. — S pismenimi priglasitvami je obenem vpslati tudi denar. — Pohitimo v nedeljo v obilnem številu v Trst, da bratski stisnemo roke vrlim slovenskim delavcem na obali sinje Adrije. To bo dan slavlja zavednega slovenskega delavstva in kdor čuti z njim, bo pohitel ta dan v Trst.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Ljubljani.

Brancaillon je živo odkimal z glave.

— Nočem je dejal, in poslušajte me, kaj mi je padlo v glavo. Prišel sem sem, ne da bi vedel zakaj. Tebi, Bruscaille, je vojvoda vse zaupal, ti si naju dozdal vodil in zapovedoval. Danes moramo ubiti kralja, praviš, da bomo bogato nagrajeni od vojvode za to delo. Jaz pa bi dejal, da smo izgubljeni, če to zvršimo ali pa ne.

Bragaille in Bruscaille sta zvedavo pristopila.

— Kako to misliš? sta ga vprašala zaeno.

— Taka je stvar, je odgovoril Brancaillon. Strela ubij vojvodo. Kar je zamislil, je nekaj strašnega. Če so že njegovi ljudje v palači, če je Ocquetonville tu in Scas, zakaj ne udro h kralju in ga ne prebodejo sami? Zakaj mi in zakaj ne oni, vaju vprašam? Odgovorita!

Izpraševanje je bilo pristopilo, logično in tovariša mu nista mogla odgovoriti.

— Ne vesta? je nadaljeval Brancaillon. Hočem vam torej povedati jaz. Radi tega ga moramo ubiti mi in ne Ocquetonville ali Scas, ker vojvoda noče, da bi se dejalo: glejte, ta je dal ubiti kralja. Kdo pa pozna nas? Ničel! Vsi nas smatrajo za prave menilne in če izvršimo uboj mi, ne pade na vojvodo niti senca sumnje. Nas pa zagrabi in nas pokaže Parizu kot kraljeve morilce. In ali moremo mi pričati proti njemu? Kdo bi nas poslušal? In ko kralja ne bo več, bo gospod v Parizu vojvoda, tako si dejal Bruscaille, kaj ne. Posadi si na glavo krono Francije in kdo se mu bo drznil potem ugovarjati?

Videti je bilo kakor čudo: niti Brancaillon ni bil lačen! Zato pa je bila žeja toliko silnejša. Ta dan je gotal vino, kakor že dolgo ne.

Bragaille se je tudi držal neznanako nevoljno in klel je, kakor bi molil.

Edini Bruscaille je ostal hladnokrven. Imel je trše srce od tovarišev in gledal je na cel položaj z najpraktičnejšega stališča. Celu jutro ju je že pogovarjal in jima slikal važnost dneva.

— Prav nič se ne smemo zoperstavljati, tako je govoril, dan je napočil, ura je prišla. Poslanec našega gospoda mi je dejal; ako zaslišite biti poldne, izvršite, kakor vam je ukazano. Poldanska ura je zadnja ura kraljeva... norec se preseli iz tega na drugi svet...

— Tako je dober z nami! je zaječal Brancaillon.

— Kraljevsko nas gosti, je dostavil Bragaille.

— Tudi meni je hudo, je dejal Bruscaille, pa saj ne bo prvič, kc izkazejo naša bodala uslugo vojvodi.

— Res smo ubijali, je ugovarjal Brancaillon, pa le bodalo proti bodalu, tvegali smo vedno svojo kožo. In tudi ljudi, ki smo jih pošiljali na drugi svet, nismo poznali. Rečeno nam je bilo: glejte, sovražniki so vašega gospoda, ki vas oblači, ki vas hrani, ki vas napaja, ki vam polni mošnje, Strela božja, nikdar se nisem bal niti sramoval, zagnati se z bodalom v roki na visokega gospoda obdanega s hlapci in ga pobiti s konja. Sama pest je zadostovala inno-gokrat. Marskateri obrunek na mojem telesu priča o pravi vojski. Ali ubiti tega ubogega

P. ZAJEC
Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
priporoča kot prvi slovenski izprašani in obla-
stveno koncesionari optik in strokovnjak svoj
optični zavod.

Daljnosledje, toplo-
mere, in zrakovere
vseh vrst.
Očala, ščipalniki na-
tančno po zdravni-
škem receptu.
Cenike pošiljam na
zahtevo zastonj in po-
štne prosto.

„V senci jezuita“
Novi roman „Dneva“!

Nas drugi roman „Hiša St. Pol“ se bliža koncu. Sledi mu „V senci jezuita“, velik zgodovinski roman iz časov vlade francoskega kralja Franca I. Izmed glavnih oseb, ki v njem nastopajo, naj omenimo samo Ignacija de Loyola, ustanovitelja jezuitskega reda; naši bralci dobe s tem romanom jasno, prečesljivo sliko peklen-
skih spletk teh „vojščakov Kristovih“. Na-
stopajo pa tudi osebe, znane iz romana
„Otroci papeža“: Vitez Raga-
stens, Beatrice, njih sin ter zvesti Spa-
dacappa.

Povejte vsem, ki so čitali ta roman,
da se „V senci jezuita“ nada-
ljujejo

„Otroci papeža“

Lasne kite

po 5, 7, 9 in 12 K. Barva za lase in brado
„Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po 2 in 4 K.
— Lasne podlage in mrežice vse vrste. — La-
sulje, brade, šminke itd. za gledališča. — Šminke
in puder za ulico, vse po jako zmernih cenah
priporoča

Štefan Strmoli, Ljubljana

Pod Trančo 1 (zraven čevljarkega mostu) izde-
lovalnica za vsa lasna dela.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Franciščanska uica šte. 8

je namoderneje urejena in oprem-
ljena za tisk vsakovrstnih
tiskovin: knjig, brošur,
urad. tiskovin, not,
lepakov, vizitk,
in kuvert.

• • •
Litografija. - Stereotipija. - Naj-
modernejša črke in okraski.
Tisk v različnih barvah.
Najljepša izvršitev.
Solidna in točna
postrežba.
• • •

Kavarna

Najljepši

ŠPIRIT

se prodaja v Ljubljani iz proste roke.
Pisma je pošiljati pod šifro „ka-
varna“ poštno ležeče Ljubljana I.

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po
nizki tovarniški ceni veležganjarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“

Akviziterje

sprejme takoj „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.
Plača po dogovoru.

St. 27.308.

Razglas.

Triangulacija mestnega ozemlja na Barju se je začela po državnih zemljemericah
ter se postavljajo trigonometrijska znamenja (4—5 m visoki drogi) po markantnih točkah.
Slavno občinstvo se opozarja na važnost teh del, ki se izvršujejo v interesu in na
stroške ljubljanske občine, s pozivom, da teh drogov ne odstranja in ne poškoduje.
Prestopki se bodo kaznovali policijskim oziroma sodnim potom.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 20. avgusta 1912.

Zupan:
dr. Ivan Tavčar l. r.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911: 6145 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih
zavodov. Obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka. — Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina
ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.

Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.

Posoja na zemljišča in poslojpa proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amorti-
zacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Največja zaloga ur, zlatine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokoltrana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Cenik zastonj in poštne prosto.

Velika prodaja poletnih oblek

za gospode in dečke, ter razne damske konfekcije za polovično ceno.
Nadalje priporočam ravno kar dospelo jesensko damsko konfekcijo
kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke po čudovito nizkih cenah.
Ogromna zaloga klobukov od K 1.50 naprej.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Spominjajte se dijaškega
društva „Domovina“!

„DAN“ se prodaja

po 6 vin.:

1. V Gorici: Karol Schmelzer, južni kolodvor
Ter. Leban, Corso Verdi 20,
Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9,
U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg:
Rant;
Šifer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobotek.
5. V Radovljici: Oton Homan.
6. V Škofji Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerkljici: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicelj.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marincič.
12. V Št. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatiji: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbolevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weizl.

Kralja, zaklati ga kakor bečno jagnje, ne, ne!
Srce bi mi preje razpočilo... Sedel bi v svojem
naslanjaču, pomagal mi bi in mi dejal: Castiti
oče Brancaillon, pristopite in dajte, da se sme-
jem... Jaz pa bi pristopil in mu zasadil nož v
srce... Hu, hu, nikdar ne storim kaj takega...

Brancaillon je izdrl bodalo in nenadoma
divje zakričal:

— Nikdar ne storim tega in tudi vama ga
ne pustim ubiti!

Bruscaille in Bragaille sta se spogledala.
Obraza sta se jima spočila.

— Torej ubijeva tudi tebe! je viknil Brus-
caille.

— Ubijta me! je odgovoril Brancaillon. Ali
boril se bom z vama. Klical bom na pomoč!
Izdam vaju!

Kakor bi trenil so pometali vsi trije kute
raz sebe. Razmaknili so se in zamahnili s bo-
dali. Pobje je bil neizogiben. Prvi se je zale-
tel Bragaille proti Brancaillonu, ki je bil po-
grabil nizek stol in ga zavilhtel. V zadnjem
trenutku se je zavedel Bruscaille in pregledal
vso opasnost položaja. Bliskoma se je vrgel
od strani v Bragaille, da je odletel daleč proč.
Brancaillonov udarec je prazno završal po
zraku.

— Čujta me! je zapovedujoče kriknil. Ne
pobijta se. Brancaillon nikomur ne pomagaš s
svojim početjem! Kralj je obsojen na smrt.
Umreti mora. Če bi mi ne hoteli izvršiti na-
ročila, nas primejo in na naše mesto pridejo
drugi, zanesljivejši. In potem beda nam! Žive
nas da vojvoda razkosati.

Tovariša sta žalostno povesila glave.
Bruscaille je dejal resnico. Nekaj časa so mel-
čali, nato pa je predlagal Brancaillon:

— Potem pa bežimo! Dovolj bogati smo,
da se odtegnemo vojvodi. Idimo odtod. Če po-
gine kralj, vsaj ne bomo imeli uboja na svoji
vesti!

— Pobegnimo! je tudi Bragaille pritrtil
tovarišu.

Pobegnimo? se je posmejal Bruscaille in
skomiznil z rameni. Kar se mene tiče, bi me
ne pekla vest, če bi zadal smrtni sunek tistemu,
ki je obsojen na smrt. Bežati je nemogoče! Ali
vesta, kdo poveljuje danes v palači? Ocque-
tonville! Vse je podkupeljno, vse pridobljeno!
Kralj je ujetnik. Ničesar ga ne more več rešiti,
niti njega, niti — nas!

Bragaille je vztrepetal. Brancaillonu pa sta
kanili dve debeli solzi na lice in vzdihnil je:

— Ubogi kralj...
Malo, lisjaško oko Bruscaille-ovo se je za-
bleščalo. Dobro je napeljal svojo vodo!

— Kakor napravimo je slabo, je dejal, pa
pokorni moramo biti... Pogum, Brancaillon.
To je naše zadnje delo. Predno zaide sonce,
je vse končano. Jutri smo bogati, ugledni ka-
pitani; kralj nas je že bogato obdaril in tudi
vojvoda nas bo hvaležno nagradil...

Brancaillon pa se ni dal tako hitro prepri-
čati. Napenjal je možgane in mislil... Bran-
caillon je mislil... Bruscaille se je resnično
bal, da jima vsega ne pokvari; stopil je k njemu
in mu položil roko na rame.

— Potolaži se bratec, mu je zašepetal, ob-
ljubljam ti največji del, ko si bomo delili...